

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ІНСТИТУЦІЙНЕ МОДЕЛЮВАННЯ У
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ»

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	Для всіх здобувачів вищої освіти
Статус навчальної дисципліни	Міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Курс, семестр	Курс – 2, семестр – 3
Трудомісткість	Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 4
Мова викладання	Державна
Факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів, кафедра обліку та оподаткування
Контактні дані розробника	Канцедал Наталія Анатоліївна, к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування кабінет 436, кафедра обліку і оподаткування nataliia.kantsedal@pdaa.edu.ua https://www.pdau.edu.ua/people/kancedal-nataliya-anatoliyivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	формування знань і навичок інституційного підходу щодо комплексного бачення досліджуваної наукової теми, орієнтованих на пошук нових рішень раніше не розв'язаних завдань
Компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу наукової і професійної інформації з різних джерел. 3. Володіння діагностичним інструментарієм оцінки результатів експериментальної роботи, оцінювання наукової та практичної цінності завдань, які вирішуються у власному дослідженні. 4. Здатність працювати автономно, з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права
Результати навчання	Використовувати прийоми моделювання для унаочнення авторських рішень, орієнтованих на удосконалення інституційного механізму реалізації економічних інтересів господарюючих суб'єктів національного та глобального рівнів.
Методи навчання	- словесні: лекція, розповідь-пояснення, проблемно-пошукова бесіда; - наочні: ілюстрування;

	<ul style="list-style-type: none"> - практичні: практичні роботи; - формування пізнавальних інтересів: моделювання ситуації, використання життєвого досвіду; - стимулювання, мотивації й обов'язку; - інтерактивні: дискусії і групові обговорення; - мультимедійні: використання мультимедійних презентацій, елементів технологій дистанційного навчання; - контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: опитування, бесіда, тестовий контроль, самостійна робота, есе
<p>Програма навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Інституційні аспекти комплексного бачення сучасних проблем економіки</p> <p>Тема 2. Застосування наукових методів досліджень у вирішенні інституційних проблем економіки та управління.</p> <p>Тема 3. Моделювання взаємодії інституційних суб'єктів економіки та управління в національному та глобальному вимірах.</p> <p>Тема 4. Інституційні механізми реалізації національних інтересів України</p>
<p>Стратегія оцінювання результатів навчання</p>	<p><i>Форми поточного контролю:</i> опитування; виконання завдань на практичних заняттях і завдань самостійної роботи, есе.</p> <p><i>Форма семестрового контролю:</i> залік</p>
<p>Політика навчальної дисципліни</p>	<p>Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття, у разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за практичне заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.</p> <p>Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: 3 https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, перед опануванням цієї навчальної дисципліни. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні, набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо.</p> <p>Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya_proporyadok22.pdf</p>

<p>Передумови для вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>Відсутні</p>
<p>Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни</p>	<p>Презентації, відеоконтент</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;"><i>Основні</i></p> <p>1. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. <i>Методологія наукових досліджень</i> : підручник. Харків : Право, 2019. 368 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/OMND.pdf</p> <p>2. Зацерковний В. І., Тишаєв І. В., Демидов В. К. <i>Методологія наукових досліджень</i> : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с. URL: https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf</p> <p>3. Канцедал Н. А. Інституційне моделювання: поняття та базові підходи до практичного застосування. Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році (м. Полтава, 22-23 квітня 2020 року). Полтава : РВВ ПДАА, 2020. С. 163-165. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/7965</p> <p>4. Канцедал Н. А., Пономаренко О. Г. Впровадження інтерактивних моделей навчальних занять: інтеграція наукової творчості та професійних компетенцій. Матеріали 50-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Сучасний підхід до викладання навчальних дисциплін в контексті підвищення якості вищої освіти». Полтава: РВВ ПДАА, 2019. С. 144-146. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/3874</p> <p>5. Кульчицький І. М. Концептуалізація понять “модель” та “моделювання” у наукових дослідженнях. URL: https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journalpaper/2018/jun/12897/19kulchickiyimkonceptual.pdf</p> <p>6. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. <i>Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях)</i>: навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с. URL: http://library.megu.edu.ua:8180/jspui/bitstream/123456789/2508/1/2020113_100711.pdf</p> <p>7. <i>Основи методології та організації наукових досліджень</i>: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с. URL: https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/konversky_osn_metod_ta_or_g_nayk_dosl.pdf</p> <p>8. Плаксієнко В. Я., Канцедал Н. А. Інформаційна роль облікових систем у глобальному економічному середовищі. Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., 22 травня 2020 р. Том 1. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. С. 84-86. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/8125</p> <p>9. Саєнко М.С. Моделювання як метод наукового пізнання, типи моделей. URL: https://core.ac.uk/download/pdf/227429813.pdf.</p> <p>10. Тарелкін Ю. П., Цикін В. О. <i>Методологія наукових досліджень</i> : навч. посіб. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. 196 с. URL: https://library.sspu.edu.ua/wpcontent/uploads/2018/04/42-1.pdf</p> <p>11. Шейко В. М. <i>Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник</i> / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання-Прес, 2002. – 295 с.</p> <p>12. Юринєць В. Є. <i>Методологія наукових досліджень</i> : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с. URL: http://ism-lnu.podia.com.ua/wpcontent/vidannia/pidr/metod_nauk_dosl.pdf</p> <p style="text-align: center;"><i>Допоміжні</i></p>

13. Бірта Г. О., Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2014. 142 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf
14. Каламбет С.В., Іванов С.І., Півняк Ю.В. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Дні-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с. URL: <https://pgasa.dp.ua/wpcontent/uploads/2017/10/3-1.pdf>
15. Kantsedal N., Ponomarenko O., Dorohan'-Pisarenko L., Liaska O. The methods of using interactive technologies during teaching foundations of scientific research at higher educational establishments. Independent Journal of Management & Production (IJM&P). Vol. 10, № 7. Special Edition PDATU, 2019. P. 778-797. DOI: 0.14807/ijmp.v10i7.917 URL: <http://dSPACE.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/4997>
16. Канцедал Н. А. Інституційна модель збагачення предмета бухгалтерського обліку. Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., 22 травня 2020 р. Том 1. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. С 32-35 с. URL: <http://dSPACE.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/8124>
17. Канцедал Н. А. Інституційна природа виникнення нових об'єктів обліку. Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції (26-27 червня 2020 р). / відп. ред. В.В. Чудовець. Вип. 12. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2020. С. 54-57. URL: <http://dSPACE.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/8552>
18. Лук'яненко Д. Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2005. 204 с.
19. Лук'яненко Д.Г., Поручник А.М, Колот А. М., Столярчук Я.М. Глобальна економіка XXI століття: людський вимір. К.: КНЕУ, 2008. 420 с.
20. Малуґа Н. М. Наукові дослідження в бухгалтерському обліку: Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти вищих навчальних закладів. / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. Житомир : ПП «Рута», 2003. – 476

Рік введення

2024